

17. Там само, арк. 11–49.
18. Там само, ф. 342, оп. 1, спр. 1417, арк. 3.
19. Там само, спр. 1446, арк. 226.
20. Там само, ф. 1105, оп. 1, спр. 1358, арк. 3, 7.
21. Там само, арк. 10.
22. *Давыдов А.* Вказана праця. – С. 56.
23. Российский государственный военно-исторический архив, ф. 2000, оп. 1, спр. 6605, арк. 50.
24. *Шаццло К.Ф.* Русский империализм и развитие флота. – М., 1968, – С. 44.
25. *Шаццло К.Ф.* А флот и ныне там... // Родина. – 1996. – № 7–8. – С. 51.

***Лейберов О.* “Посильна жертва зі свого боку на благо справу допомоги...” – добровільні пожертвування населення Ніжина на відбудову військово-морського флоту у роки російсько-японської війни 1904-1905 років.**

Стаття присвячена подіям російсько-японської війни початку ХХ ст. Основна увага приділена організації та діяльності Комітету для посилення військового флоту на добровільні пожертви. Проаналізовані головні заходи зі збору коштів на відбудову флоту, розкрита участь населення Ніжина у благодійних акціях Комітету.

***Лейберов А.* “Посильная жертва со своей стороны на благое дело помощи...” – добровольные пожертвования населения Нежина на восстановление военно-морского флота в годы русско-японской войны 1904–1905 гг.**

Статья посвящена событиям русско-японской войны начала ХХ ст. Основное внимание посвящено организации и деятельности Комитета по усилению военного флота на добровольные пожертвования. Проанализированы главные мероприятия, направленные на сбор денежных средств, раскрыто участие в них населения Нежина.

***Leyberov O.* “A feasible victim is from the side on the good matter of help...” – voluntarily offerings of citizens of Nizhyn on renewal of navy in the years of Russian-Japanese war 1904–1905**

The article is devoted the events of Russian-Japanese war at the begining of ХХ century. Basic attention is devoted organization and activity of Committee on strengthening of military fleet on the voluntarily offerings. Main measures, directed on collection of money facilities, are analysed and participating in them of citizens of Nizhyn is exposed.

Олександр СИДОРОВИЧ
(Ніжин)

Ніжинський міський громадський банк як складова частина економіки міста в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

Значення кредитно-фінансової системи в сучасній економіці надзвичайно велике. Всі диспропорції, вади розвитку в цій царині негативно відбиваються на інших галузях господарства. Остання фінансово-економічна криза ще раз наочно підтвердила цю тезу. Тому злагоджена, вірно регламентована робота банків й інших кредитних установ є запорукою стабільного розвитку економіки в цілому. Але не варто забувати і про досвід минулого, адже зародження та розвиток кредитно-фінансових установ у нашому регіоні

в другій половині XIX – на початку XX ст., як максимум, свідчить про невикористані ще можливості щодо вдосконалення фінансового сектору і, як мінімум, дає нам можливість не повторити помилок минулого. З огляду на це цікавим феноменом, на нашу думку, є Ніжинський міський громадський банк (далі – НМГБ), фінансова установа, що на мікро рівні справляла значний позитивний вплив на розвиток економіки регіону.

Міські громадські банки з'явилися в Російській імперії ще у XVIII ст. Проте, їх бурхливий розвиток розпочався лише в другій половині XIX ст. Пов'язано це було, насамперед, із земськими реформами та розвитком міського самоврядування, яке потребувало додаткових коштів для реалізації соціальних проектів, по-друге – зі швидким розвитком товарного виробництва й торгівлі, які потребували доступного кредиту для реалізації своїх господарських планів. Ці мотиви були вихідними для ініціаторів заснування в Ніжині громадського банку. Законодавчим підґрунтям для діяльності цих видів банківських установ було “Нормальное положение о городских общественных банках” від 10 червня 1857 р. і запроваджене дещо пізніше нове вдосконалене положення від 10 лютого 1862 р. На основі останнього нормативного документу в Ніжині у 1873 р. й було створено міський громадський банк. Поштовхом до цього була доповідь гласного міської думи Г. Кириленка, виголошена на засіданні міської думи в 1872 р. Він обґрунтовував необхідність створення такої фінансово-кредитної установи в місті, визначав реальні шляхи її втілення. Прикладами для ніжинської міської влади були успішно діючі громадські банки не тільки в Російській імперії загалом, але і в Чернігівській губернії, зокрема. Г. Кириленко зазначав, що в Глухові, Новгород-Сіверському та Кролевеці значна частина міських витрат покривається з прибутків громадського банку. Практично єдиною організаційно-фінансовою перешкодою на шляху створення в Ніжині громадського банку була необхідність виділити з міського бюджету – згідно положення про міські громадські банки – не менше 10 тис. руб. у якості статутного капіталу нового банку. Такої суми вільних грошей міська громада не мала, і тому Г. Кириленко запропонував продати частину міського майна, щоб отримати необхідну суму [1]. Пропозиція знайшла підтримку членів міської думи, і вже на початку 1873 р. майже всі організаційні процедури зі створення в Ніжині громадського банку були завершені. 21 березня 1873 р. міністр фінансів надав офіційний дозвіл на його створення [2]. У вітальній промові з цього приводу, що була виголошена перед членами думи, міський голова Фальковський зазначив надзвичайну важливість наступного кроку – призначення достойного керівництва новоствореної установи: “Позвольте надеяться, что столь важное дело как избрание директора и его товарищей в городской банк будет основано на полном беспристрастии и дума устроит правление банка из лиц вполне заслуживающих общего доверия и вселяющих нам надежду на полный успех операций могущих обогатить наш город, всеми мерами старающийся сбросить с себя печать неразвитости и бедности” [3]. На засіданні міської думи 24 квітня 1873 р. відбулися вибори керівництва банку. Першим директором був обраний купець I гільдії Микола Артемович Куликов, його заступниками (товаришами) – П. Пориваєв, Г. Кириленко, бухгалтером – В. Тилкін. 10 травня чернігівський губернатор затвердив склад правління, а за місяць (8 червня) громадський банк нарешті розпочав операційну діяльність. Оголошення про відкриття операцій, відсотки за кредитами та депозитами були розповсюджені містом, а також розіслані до найбіль-

ших населених пунктів Чернігівської губернії [4]. Основними операціями, на які була згідно діючого законодавства орієнтовалася діяльність банку, були:

- прийом вкладів.
- облік векселів.
- видача позик під заставу цінних паперів, товарів, коштовних й інших речей, які не піддаються псуванню, а також нерухомого майна.
- купівля й продаж як за власний рахунок, так і за дорученням третьої сторони державних цінних паперів, а також акцій і облігацій, гарантованих урядом чи міською громадою.

Визначальною особливістю міських громадських банків, яка вирізняє їх від комерційних акціонерних установ, була підзвітність міському самоврядуванню. Громада міста згідно положення повинна була внести основні кошти до статутного капіталу; міська дума як найвищий орган міського самоврядування ревізувала і затверджувала річні звіти та кошториси витрат цієї установи; на її засіданнях періодично проводилися вибори директора банку та членів правління [5]. На спільному засіданні правління банку та членів міської управи визначався розмір відсотків за внесками, позиками та обліком векселів. Окрім того, керівництво банку в поточній діяльності не мало права змінювати розмір відсотку без погодження з керівництвом міста [6]. В свою чергу, банк мав щорічно певну частину свого прибутку перераховувати до міського бюджету.

У своїй щоденній операційній діяльності керівництво банку, хоча і було підзвітне міській громаді, але все ж керувалося, насамперед, власним досвідом, ситуацією в місцевій економіці, а також циркулярами особливої канцелярії по кредитній частині (структурний підрозділ міністерства фінансів). Варто зазначити, що такі циркуляри відігравали в діяльності НМГБ досить важливу роль. Адже керівництво громадських банків, обране з членів міської думи, зазвичай не мало досвіду у банківській справі.

Найбільш регулярними від самого початку діяльності НМГБ були операції з обліку векселів. Незважаючи на видиму простоту цього виду банківської діяльності, недосвідченість керівництва могла б призвести до прорахунків у цій сфері, що негативно відобразилося б на стані економіки міста загалом і стабільності банківської установи, зокрема. Задля останнього міністерство фінансів у надісланому в правління НМБ циркулярі від 6 жовтня 1873 р. акцентувало на особливостях правильного обліку векселів. Суть цього розпорядження полягала в тому, що міський банк повинен брати на облік лише товарні векселі, адже саме вони є найбільш надійною формою короткострокового вексельного кредиту, який сприяє розвитку місцевого виробництва і торгівлі: "...главная цель городских общественных банков должна состоять в содействии торговых сделок местных купцов, фабрикантов и землевладельцев. Цели этой банк достигает привлекая в свою кассу празднолежащие суммы в виде вкладов и раздавая оные преимущественно под учет лишь товарных векселей, т.е. таких векселей которые по купчик разного рода изделий и продуктов выдает в уплату условленной цены продавцу их. Продажа в долг бывает нередко необходима во избежание застоя в торговле <...> В то же время операция эта при правильном ведении представляется для банка самою надежною потому что верность уплаты по учтенному векселю обеспечивается не только предварительною оценкою со стороны банка состоятельности векселедателя и векселепредъявителя, но и уверенностью, что ссуда испрашивается вследствие торговой сделки, которая доставит средства заемщику уплатить свой долг. На-

против того, если банк не будет обращать строгого внимания на происхождение представляемых к учету векселей и будет выдавать ссуды под векселя написанные единственно в виде получения ссуды из банка и подписанные лицами, которые между собой не могут состоять ни в каких торговых сделках, то такой банк не будет верен своей главной обязанности, содействовать торговым оборотам, а может содействовать расточительности и развитию спекуляций” [7]. Аналізуючи вексельний портфель НМГБ варто зазначити, що банк загалом дотримувався цього циркулярного розпорядження, хоча траплялися й винятки. Так, 27 березня 1887 р. міський банк прийняв до обліку вексель на суму 1200 крб. терміном на 3 місяці виданий О.Н. Куликовою своєму чоловіку купцю П гільдії М.І. Куликову! [8].

У цілому, Ніжин як регіональний центр ремесла і торгівлі в другій половині XIX – на початку XX ст. був сприятливим містом для ведення такої обліку товарних векселів. Це, власне кажучи, й було причиною того, що в НМГБ облік векселів складав левову частку активних операцій. Завдяки обліку векселів у 1875 р., наприклад, банк отримав 9312 руб. прибутку, водночас за позики під заставу нерухомого майна – лише 2651 руб. [9]. Але такий великий обсяг вексельного портфелю відразу ж породив для банку і певні проблеми. Згідно ст. 44 “Нормального положення про міські громадські банки”, правління, приймаючи на облік векселі, повинно перевіряти і враховувати благонадійність того, хто видав вексель, так і пред’явника векселя “в видах охоронення банка от всяких ущербов”. Простіше кажучи, керівництво банку мало з’ясувати чи дійсно цей вексель був виданий під торгіві та виробничі потреби, чи – зі спекулятивною метою. Враховуючи значну кількість щоденних звернень щодо обліку векселів від мешканців Ніжина і повіту, благонадійність пред’явників 3 члени правління банку (директор і два його товариши) не в змозі були перевірити. Цими мотивами керівництво НМГБ керувалося, направляючи письмове прохання міському голові Ніжина від 13 липня 1873 р. щодо створення в банку облікового комітету, який якраз і повинен був перевіряти благонадійність векселів. Окрім того, наголошувалося, що до складу облікового комітету слід було ввести двох купців “из евреев пользующиеся доверием общества”. Мотивувалося це прохання тим, що саме від єврейських ремісників і торгівців надходила на облік до банку велика кількість векселів [10]. Загалом вексельний портфель банку постійно зростає, що свідчить про надзвичайний попит на дрібні кредити. З часом постійними клієнтами банку стають не лише мешканці міста, зайняті ремеслом і торгівлею, але й виробники аграрної продукції – як мешканці міста, так і повіту. Фактично, на кінець XIX ст. НМГБ лише номінально може вважатися міським: значна частина його активних операцій була спрямована на підтримку сільськогосподарського виробництва в регіоні. Про це йдеться, зокрема, у відношенні правління від 22 червня 1899 р.: “В настоящее время вексельный портфель удвоился и крестьянские векселя на мелкие суммы составляют почти половины его; опыт же нескольких лет с мелким кредитом дает правлению банка с полным основанием заявить, что кредит этого рода весьма полезен и для банка и для населения, а следовательно развитие его желательно и в будущем” [11].

Перший же рік діяльності НМГБ можна назвати вдалим. Згідно балансових показників станом на 1 серпня 1874 р. банк отримав прибутку 7925 руб. 16 коп. – при основному капіталі в 11300 руб. [12]. За два роки, станом на 1 грудня 1876 р. прибуток банку сягнув уже 16952 руб. [13]. Причини такого успішного старту нової банківської

НІЖИНСЬКА СТАРОВИНА

установи полягали в тому, що попит на фінансово-кредитні послуги, які став надавати громадський банк був надзвичайно великий. Кількість населення Ніжина в 70-х роках XIX ст. перевищувала 22 тис. мешканців, значна частина яких займалася торгівлею та дрібним і середнім виробництвом [14]. До цієї кількості слід додати також мешканців Ніжинського та сусідніх повітів, які були залучені до економічної орбіти міста. Все це населення й складало незадоволений попит на широкий спектр банківських послуг, які став надавати щойно заснований НМГБ.

Діяльність НМГБ в подальші роки також була доволі успішною. Про це свідчать основні показники діяльності установи (див. Таблицю 1). На жаль, через незадовільний стан деяких документів ці показники відображають не всі роки діяльності банку. Проте, наведені дані все ж дозволяють скласти досить цілісне уявлення про розвиток указаної банківської установи наприкінці XIX – на початку XX ст.

Таблиця 1

Показники діяльності Ніжинського міського громадського банку наприкінці XIX – на початку XX ст.*

Рік	Капітал банку (основний/запасний)	Сума векселів взятих на облік	Сума виданих позик	Чистий прибуток за звітний рік	Сума внесків	Відраховано на користь міста і на оплату службовцям
1893	47327	168371	104198	—	205060	4243
	16999					
1898	83260	298337	87612	15838	387334	8438
	13170					
1902	94810	423864	101353	—	316907	10532
	23020					
1908	158200	582991	177707	31149	580755	16349
	34100					
1914	210500	—	—	24791	1093287	12307
	70298					
1917	236200	—	302760	30422 (грудень 1916 р.)	1763255	—
	81473					

Як бачимо, розвиток НМГБ йшов по висхідній за всіма основними показниками діяльності. Єдиним винятком із позитивної тенденції можуть бути показники діяльності банку за 1914 р. Але це був рік, коли фінансова галузь усієї країни через вступ у війну відчувала – як і інші сектори економіки – досить серйозні труднощі. Все ж, НМГБ, незважаючи на зниження деяких показників, витримав це випробовування і продовжив нарощення активів.

* Складено за: Відділ забезпечення збереженості документів Державного архіву Чернігівської області в м. Ніжині, ф. 340, оп. 1, спр. 2579, арк. 19; ф. 1220, оп. 1, спр. 36, арк. 1; спр. 48, арк. 1; спр. 50, арк. 6; спр. 79, арк. 126; спр. 80, арк. 11; спр. 130, арк. 189; спр. 132, арк. 178; спр. 183, арк. 1.

Основна проблема, з якою зіткнулися кредитно-фінансові установи з початком I Світової війни, полягала в масовому вилученні своїх внесків населенням через панічні настрої. В Ніжині з цього приводу 23 і 24 липня 1914 р. відбулися позачергові засідання думи на чолі з міським головою В.А. Семеновим і за участі представників фінансово-кредитних установ міста (НМГБ, ощадно-позичкового товариства, земської каси дрібного кредиту і двох товариств взаємного кредиту). На порядку денному стояло питання вироблення спільних рішень щодо стабілізації фінансового становища названих установ. Питання було винесене на загальне обговорення у зв'язку з тим, що через масове вилучення внесків мешканцями міста ці установи опинилися перед загрозою банкрутства. Після обговорення були запропоновані наступні кроки для розв'язання цієї критичної ситуації:

- припинити видачу грошей за активними операціями;
- терміново звернутися до Державного банку за кредитом;
- вжити всіх заходів щодо стягнення прострочених кредитів;
- після 24 липня за строковими внесками, термін яких сплив, установити ліміт видачі готівки залежно від загальної суми внеску та фінансового стану кожної окремої кредитної установи.

Як виявилось, представник від НМГБ бухгалтер Я.Г. Бережний мав особливу позицію щодо запропонованих заходів. Він заявив, що становище громадського банку є кращим, ніж інших кредитних установ міста, – тому НМГБ має можливість повністю задовольняти потреби своїх вкладників, не застосовуючи жодних обмежуючих заходів, запропонованих на даному засіданні. Проте, більшість учасників засідання визнали, що повне задоволення вимог вкладників є неможливим для решти ніжинських кредитних установ. Тому для заспокоєння вкладників потрібні спільні, скоординовані дії всіх кредитно-фінансових установ міста, “потому что если какое-либо из местных кредитных учреждений будет поставлено в необходимость стеснить своих вкладчиков в то время когда другое местное учреждение будет возвращать вклады более свободно, то это вызовет среди вкладчиков еще большую панику” [15]. Врешті-решт більшістю голосів прийняте рішення, що максимальною сумою, яка підлягає поверненню за вимогою вкладника є 100 руб. для всіх кредитних установ міста; якщо ж внесок перевищує цей ліміт, то поверненню підлягає 10 % від внеску (або ж ті самі 100 руб.). Незважаючи на те, що це рішення було прийнято переважною більшістю голосів, представник НМГБ висловив свою особливу думку, яка була занесена до протоколу і чітко відбила позицію керівництва міського банку: “возврат вкладов незначительными частями не успокоит вкладчиков, а напротив возбудит между ними панику. Кроме того городской банк существующий более 40 лет и установивший для себя репутацию прочного учреждения, куда вкладчики помещали свои капиталы на меньшие проценты чем в других учреждениях лишь из-за того что-бы быть спокойными за целостность капитала и за возможность получить его, когда явится надобность, не может без ущерба для себя уравниваться с такими учреждениями, которые существуют менее года и не установили никакой репутации” [15].

Отже, лише НМГБ серед усіх кредитних установ міста був здатен виконувати всі зобов'язання перед вкладниками в липні 1914 р. Цьому сприяли зважена консервативна фінансова політика банку і дотримання ним усіх статутних вимог, прописаних щодо цього виду банківських установ у нормативних актах відносно активних і пасив-

вних операцій. Окрім того, за своїм статусом цей банк був підзвітний міському самоврядуванню. Представники останнього проводили регулярний моніторинг його діяльності, що не давало можливості правлінню банку здійснювати ризиковані операції, що могли б негативно позначитися на балансових показниках. З іншого боку контроль за діяльністю НМГБ здійснювало також міністерство фінансів, зокрема, “особая канцелярия по кредитной части”. Завдячуючи їй циркулярам щодо оптимізації балансу, міський громадський банк міг почувати себе більш менш упевнено порівняно з іншими кредитними установами міста в неспокійний липень 1914 р. Особливо показовим у даному контексті є циркуляр, надісланий до правління НМГБ під назвою: “О необходимости сохранения обязательств банка в надлежащей соразмерности с его собственными капиталами и иметь в наличии сумму достаточную для безостановочного возврата вкладов” [16]. Суть цього циркуляра полягала в тому, що банк повинен регулярно відстежувати співвідношення власного капіталу до загальної суми зобов’язань, особливо за безстроковими внесками. Адже останні будуть вилучатися населенням в першу чергу за найменшої несприятливої економічної кон’юнктури. Загалом, рекомендувалося, щоб зобов’язання міського банку не перевищували його капітал більш, ніж у 5 разів. У випадку швидкого притоку внесків і порушення цієї пропорції, банк повинен іти на зниження відсотків за внесками для населення, щоб вирівняти ситуацію в балансових показниках згідно рекомендацій “особливої канцелярії”. Рекомендувалося, щоб готівка каси щоденно була меншою, ніж 1/8 частина загальної суми безстрокових внесків. Пізніше ці та деякі інші рекомендації щодо оптимізації балансу міських громадських банків були закріплені законодавчим шляхом в положенні про міські громадські банки від 1912 р. Дотримуючись цих засад, правління НМГБ не тільки зуміло втримати ситуацію в 1914 р. під контролем, але й допомогти міському бюджету, виділивши кредит розміром 10 тис. руб. [17]. Справа в тому, що 16 липня 1914 р. в Російській імперії почалася загальна мобілізація; а згідно статуту про військову повинність саме міські управи були зобов’язані фінансувати всі мобілізаційні заходи на місцях. Вільних коштів міський бюджет не мав, тому і змушений був звернутися за допомогою до НМГБ. Власне кажучи, традиція міської влади позичати гроші у власних міських банках була поширена в багатьох міських осередках, де існували громадські банки. Це пояснюється не тільки тим, що в громадському банку можна було отримати кращі умови позики, але й тим, що прибуток від обслуговування цієї позики врешті-решт також надійде до місцевого бюджету.

Таким чином, досвід діяльності НМГБ в другій половині XIX – на початку XX ст. засвідчив надзвичайну потребу в таких установах у провінційних містах. По-перше, громадський банк задовольняв надзвичайно гостру в зазначений період потребу в дешевому кредиті. Для невеликого міста громадський банк виявився універсальною кредитно-фінансовою установою, адже він надавав як короткостроковий вексельний і ломбардний (під заставу цінних речей) кредит, так і довгостроковий під заставу нерухомості (іпотека). Ця особливість банку дозволила отримати доступ до банківських послуг не лише купцям і багатим міщанам, але й широким верствам міського населення із середнім достатком. По-друге, громадський банк надавав регулярну підтримку міському бюджету. З одного боку – це регулярні відрахування в міську казну від прибутків банку, з іншого – можливість отримати позику для покриття міських витрат, коли в цьому виникає необхідність.

Відтак, результати діяльності Ніжинського міського громадського банку дозволяють зробити висновок про доцільність більш детального вивчення досвіду діяльності подібних банківських установ щодо використання досвіду впровадження цієї моделі в сучасних умовах. Тим більше, що в деяких країнах Західної Європи подібні установи у вигляді т.зв. муніципальних банків успішно функціонують і в наш час.

1. Відділ забезпечення збереженості документів Державного архіву Чернігівської області в м. Ніжині, ф. 340, оп. 1, спр. 1227, арк. 1–3.
2. Там само, арк. 77.
3. Там само, арк. 52.
4. Там само, арк. 29, 96, 108.
5. Там само, спр. 2154, арк. 1–2.
6. Там само, ф. 1220, оп. 1, спр. 10, арк. 69.
7. Там само, арк. 61–63.
8. Там само, спр. 166, арк. 87.
9. Там само, ф. 340, оп. 1, спр. 1227, арк. 279–280.
10. Там само, арк. 115–117.
11. Там само, спр. 673, арк. 1.
12. Там само, спр. 1227, арк. 130–131.
13. Там само, арк. 254–255.
14. Там само, арк. 115–117.
15. Там само, ф. 1220, оп. 1, спр. 153, арк. 205–206.
16. Там само, ф. 340, оп. 1, спр. 1227, арк. 65.
17. Там само, ф. 1220, оп. 1, спр. 153, арк. 200.

***Сидорович О.* Ніжинський міський громадський банк як складова частина економіки міста в другій половині XIX – на початку XX ст.**

Проаналізовано причини заснування та розвиток міського громадського банку в Ніжині в другій половині XIX – на початку XX ст. та вплив його діяльності на розвиток економіки міста, особливо на початку I Світової війни, коли завдяки прагматичній кредитній політиці банк єдиним із-поміж кредитно-фінансових установ міста був спроможний виконувати всі зобов'язання перед вкладниками.

***Сидорович А.* Нежинский городской общественный банк, как составляющая экономики города во второй половине XIX – в начале XX в.**

Проанализированы причины основания и развития городского общественного банка в Нежине во второй половине XIX – в начале XX ст., а також влияние его деятельности на развитие экономики города, особенно в начале I Мировой войны, когда благодаря прагматичной кредитной политике банк единственный среди кредитно-финансовых учреждений города был способен выполнять все обязательства перед вкладчиками.

***Sydorovych O.* Nizhyn city public bank as component part of economy of town in the second half XIX – at the beginning of XX century**

Reasons of foundation and development of Nizhyn city public bank in the second half of XIX – at the beginning of XX century are analysed. Also there is analysed influence of this bank activities on development of town's economy, especially at the beginning I World War, when due to a pragmatic credit policy a bank was able to execute all obligations before depositors.

НИЖИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ БАНКЪ.

На основании Положения о Городских Общественных Банках ВЫСОЧАЙШЕ утвержденного 6 Февраля 1862 года, НИЖИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ БАНКЪ открывает свои дѣйствія

СЪ 3 ИЮНЯ СЕГО 1873 ГОДА.

ПО НИЖЕСЛѢДУЮЩИМЪ ОПЕРАЦІЯМЪ:

1) ПО ПРИЕМУ РАСЧЕТА Государств. ВѢКСЛЕЙ, а также 5 % банковыхъ билетов и Кошечкии Погожиха Долгов, обязательныхъ по закону, и т. п.

2) ПО ВЫДАЧѢ ССЛДЪ: а) подъ залогъ Государственныхъ % бумагъ, акций, облигацій промышленныхъ и кредитныхъ обществъ, б) товаровъ, в) драгоценныхъ вещей и г) недвижимыхъ имуществъ.

3) ПО ПОКУПКѢ И ПРОДАЖѢ на свой счетъ % бумагъ.

4) ПО ПРИЕМУ ДЕНЕЖНЫХЪ ВКЛАДОВЪ для хранения процентовъ.

Сумма вкладовъ можетъ состояти рублей по прихвощенію. Вклады принимаются, какъ на необремененное время (до востребованія) или на извѣстные сроки и на особые условія, какъ на любое время съ правомъ погасителю всякимъ процентомъ, какъ по на договорѣ быть процентомъ.

ПРИМЪЧАНИЕ. Вклады на какое-либо время могутъ быть приняты въ Банкъ, только частными лицами, но не могутъ быть на шесть мѣсяцевъ; при чемъ сумма и можетъ состояти рублей по прихвощенію, но не можетъ превышать сумму вклада.

Билеты Банку, на полученные ими вклады, принимаются въ залогъ на равнѣ съ другими денежными, но только присутствующимъ членамъ той губерніи, гдѣ учрежденъ Банкъ, изданный сіи билеты (на основаніи 21 ст. Полож. о Город. Общ. Банкахъ).

Если бы кто пожелалъ **ПЕРВЫМИ** свои капиталы, какъ другимъ частнымъ кредитнымъ установленіямъ и Кошечкии Государственного Банку, къ сей Банку для приращенія ихъ процентовъ, то Банкъ обязуется на себя обязательство востребовать отъ вкладчика, долгимъ по билетамъ Кредитныхъ Установленій сумму на счетъ обыкновенныхъ процентовъ такова, но никакъ % за капиталомъ.

При чемъ на билетамъ Кредитныхъ Установленій сумма, должна быть отдана вкладчикомъ засвидѣствованная Присутствующимъ членамъ, о предоставлении Банку права на востребованіе суммы по тѣмъ билетамъ; а болѣе чѣмъ на билетамъ Кредитныхъ Установленій предоставляется къ Банку безъ всякихъ надписей.

ВКЛАДЫ могутъ приниматься въ Банкъ и по шести, при обыкновенныхъ слѣдующаго содержанія: Въ Нижинской Городской Общественный Банкъ, отъ тысячу-то рублей, сереб., прося принять эту сумму на вкладъ, для обращенія ихъ % на такой-то срокъ (или до востребованія) и внести быть на нихъ по (или на два таково-то, или пообѣщанія) по такому-то адресу. Число, годъ, мѣсяцъ, день и на тѣхъ мѣсто жительства.

ПРИМЪЧАНИЕ. Билеты на нихъ пообѣщанія выданы на сумму вклада болѣе 300 рублей, а если этой суммы, билетъ выдается только капиталомъ.

ВЪ НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ, ВПЕРЕДЪ ДО ИЗМѢНЕНІЯ,

БАНКЪ

ПЛАТИТЪ:

По вкладамъ: до востребованія	4 %
процентамъ: на 1 годъ	5 %
до 3 мѣсѣ	6 %
до 6 мѣсѣ	6 1/2 %
до 12 мѣсѣ	7 %
На любое время	7 1/2 %

ВЗИМАЕТЪ:

По учету векселей	10 %
— залогомъ % бумагъ	9 %
— залогомъ товаровъ	10 %
— залогомъ драгоценныхъ вещей	10 %
— залогомъ недвижимыхъ имуществъ	10 %

ПРИМЪЧАНИЕ. Показанный размеръ процентовъ можетъ колебаться, сообразно съ показанными денежными размерамъ; а если сообразно будетъ приближено къ посылкамъ.

БАНКЪ ВРЕМЕННО ПОМѢЩАЕТСЯ ВЪ ДОМЪ ГРЕЧЕСКАГО УЧИЛИЩА.

Директоръ *Николай Куликовъ.*

Товарищи Директора: *Николай Порывцовъ,*

Герасимъ Кирилленко.

Бухгалтеръ *Василій Галкинъ.*

Оголошення про пачаток роботи Ніинського міького громадського банку з переліком пропонованих кредитно-фінансових послуг і розміром відсотків за банківськими операціями